

Judikát roka vyhrala kauza Andrej Babiš a ÚPN

Najlepšie súdne rozhodnutie vydal podľa poroty senát Ústavného súdu

Zuzana Petková

Bývalí príslušníci socialistickej štátnej bezpečnosti (ŠtB) sú pri chránení svojich „partákov“ svedectvami apriori nedôveryhodní a súde z nich nemôžu vychádzať. To napísal jeden z najlepších slovenských právnikov, ktorý do tohtoročnej súťaže Judikát roka prihlásil rozhodnutie senátu Ústavného súdu o spore českého premiéra Andreja Babiša so slovenským Ústavom pamäti národa (ÚPN). Ten ho vo svojich záznamoch vedie ako agenta ŠtB s krycím menom Bureš.

Práve verdikt ústavných sudcov, ktorí rozhodli v prospech ÚPN, sa stal Judikátom roka. Ukončil totiž prax súdov, keď rozhodovali spory proti ÚPN len na základe svedectiev bývalých estébakov a v prospech iných agentov či príslušníkov komunistickej tajnej služby.

Okrem toho priniesol aj podstatný záver, že ÚPN je len správca archívov, a tak v prípade žalôb o určenie, že je niekto vedený v archívoch neoprávnené, by mala byť žalovaná Slovenská republika prostredníctvom ministerstva vnútra. Teda právny nástupca ŠtB a nie správca archívov.

A. Babiš: Je veľa takých ako ja

Pôvodne Andrej Babiš spor vyhral. Krajský súd v Bratislave mu dal za pravdu, že ÚPN ho neprávom vedie ako Bureša. Senát Ústavného súdu v zložení Ladislav Orosz, Ludmila Gajdošíková a Lajos Mészáros však vrátil rozsudok späť.

A. Babiš žaluje ÚPN od roku 2012. „Mne to prekáža, nikdy som nespolupracoval, nič som nepodpísal a je to vymyslená záležitosť. Takých ľudí, ako som ja, je tam viac, napríklad otec Adely Banášovej a ďalšie stovky ľudí,“ povedal pre ČTK český premiér. Skutočnosť, že nikdy nebol v ŠtB, mu prišli na súd doviedť bývalí estébaci.

Podľa zväzkov slovenského Ústavu pamäti národa spolupracoval A. Babiš ako

he záujem, ďalšie otázky alebo úlohy pre takého agenta,“ dodal. Ústavný súd spochybnil výpovede bývalých príslušníkov komunistickej tajnej služby v prospech A. Babiša. Podľa neho netreba zabúdať, že sa podieľali na presadzovaní komunistického režimu. „Vyvoláva pochybnosti o ich dôveryhodnosti,“ podotkol L. Orosz.

Tradícia Judikátu roka

Týždenník TREND v spolupráci s nezávislou sudcovskou iniciatívou Za otvorenú justíciu každoročne udeľuje cenu Judikát roka za rozhodnutia súdov, ktoré „význam-

ne ovplyvňujú právo a jeho prostredníctvom celú spoločnosť“. Cieľom oceňovania je propagovať najhodnotnejšie judikáty a tým zdvihnúť prácu sudcovských senátov.

V prvom kole navrhli odborníci z prostredia justície, prokuratúry, právnej vedy, advokácie a mimovládneho sektora pätnásť judikátov, ktoré považujú za najlepšie. Členovia tejto poroty sú anonymní a vzájomne o sebe nevedia, aby sa zabezpečila čo najväčšia nezávislosť pri nominovaní. Z nominovaných judikátov potom ďalší odborníci v hodnotiacej komisii vyberajú tri najzásadnejšie. A to tak, že každý z porotcov označí tri, ktorým pridelil body. Tento rok okrem sporu A. Babiša s ÚPN vybrali ešte rozhodnutie pléna Ústavného súdu o zrušení Mečiarových amnestií a verdikt Najvyššieho súdu. V dlhoročnom spore medzi Lesoochranským združením Vlk a developerom 1. Tatranskou akciou spoločnosťou rozhodoval senát Eleny Berthotyovej. Ide o výnimku na výstavbu lanovky na Štrbské Pleso, ktorú v roku 2013 povolil Okresný úrad v Prešove. Ministerstvo životného prostredia ju potvrdilo, rovnako v prospech výstavby rozhodol aj Krajský súd v Bratislave. Až Najvyšší súd celý spor vrátil na samý začiatok, teda na okresný úrad.

© TREND

Porota Judikátu roka

- » Lucia Žitňanská, exministerka spravodlivosti
- » Mária Patakyová, verejná ochrankyňa práv
- » René Vanek, námestník GP
- » Libor Duľa, sudca NS
- » Peter Paluda, sudca NS
- » Pavel Nechala, právnik
- » Ján Klučka, bývalý sudca Súdneho dvora ES
- » Ján Vožár, právnik
- » Miriam Galandová, právnička
- » Richard Földes, právnik

agent Bureš s tajnou službou koncom minulého storočia. Vtedy bol zamestnancom podniku zahraničného obchodu Petrimex. V roku 1985 spoluprácu podľa záznamov prerušili, pretože išiel na dlhodobý pracovný pobyt do Maroka.

Bádateľ ÚPN Jerguš Sivoš v rozhovore pre Denník N uviedol, že nemá pochybnosti o pravosti záznamov o Burešovi. „Našli sme materiál, v ktorom ŠtB preverovala najskôr spoľahlivosť spolupracovníka Bureša, či je vôbec vhodný človek na spoluprácu, na naverbovanie. Museli sme porovnávať zoznamy osôb, zoznamy dokumentov v jeho spise s inými dokumentmi, aby sme si overili, že to ‚sedí‘, a to sa potvrdilo,“ konštatoval.

Podľa neho záznamy nemôžu byť sfaľované ani vymyslené. Nemohlo to byť vyfabulované. Už preto, že v takom prípade by bratislavská správa neposielala informácie o činnosti svojho agenta do Prahy. Takéto informácie totiž vzbudzovali v Pra-